

Čís. 3958.

Podvod (§ 197 tr. zák.), poskytoval-li zaměstnanec firmy kupujícím úmyslně slevy, k nimž nebyl oprávněn, a přijímal za to od nich úplatky.

Pachatelův úmysl jiného poškodit nekryje se vždy a za všech okolností s úmyslem nabýti pro sebe majetkového prospěchu.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. není dán v každém případě, v němž soud nepoužil § 265 tr. ř. přes to, že tu byly jeho zákonné podmínky.

O vykročení soudu při vyměřování trestu z trestní moci jde jen, převyšuje-li úhrn trestů, uložených témuž obžalovanému několika rozsudky bez použití § 265 tr. ř., nejvyšší trest určený v zákoně na čin přísněji trestný.

(Rozh. ze dne 8. října 1930, Zm I 634/29).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Josefa D-a do rozsudku krajského soudu v Jičíně za dne 12. července 1929, jímž byli obžalovaní Josef D., Jan S. a Ladislav S. uznáni vinnými, Josef D. přestupkem podvodu podle § 197, 461 tr. zák. a § 1 zákona čís. 31/1929 sb. z. a n., Jan S. a Ladislav S. přestupkem podle §§ 464, 465 tr. zák. a § 1 zákona čís. 31/1929 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím stěžovatele pro přestupek podvodu a důsledkem toho i výrok o trestu tohoto obžalovaného a výroky s tím související jako zmatečné a věc odkázal na soud první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl. Zmateční stížnost Jana S-a zavrhl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Skutkovou podstatu přestupku podvodu shledal nalézací soud podle rozsudkového výroku v tom, že obžalovaný Josef D., poskytuje jako zaměstnanec firmy K. a spol. kupujícím úmyslně slevy, k nimž nebyl oprávněn, a přijímaje od nich za to úplatky uvedl tímto lstivým jednáním firmu v omyl, jímž na svém majetku škodu utrpěti měla a ve výši nikoli přes 2.000 Kč skutečně utrpěla. Podle rozsudkových důvodů vzal nalézací soud výhradně jen na základě vlastního doznání obžalovaného za prokázáno, že ony slevy na zboží poskytoval sedmi osobám a že za to od nich přijímal peněžité úplatky, pokud se týče že si dal od nich poskytovat jiné hmotné prospěchy. Zároveň je však v rozsudkových důvodech zaznamenán i svědecký údaj obchodvedoucího firmy Františka H-ého, že byly v obchodě trojí ceny, nákupní, řemeslnické a ceny pro detailní prodej, že obžalovaný Josef D. a spoluobžalovaný Josef Z. nebyli sice výslovně oprávněni poskytovat slevy na zboží, že však mohli je přes to poskytovat, ač jen, pokud nešli pod ceny nákupní. Na to se rozsudkové důvody zabývají podrobněji již jen otázkou výše škody, vzniklé firmě těmito slevami pod nákupní cenu. Soud, připustiv možnost, že škoda ta nečiní přes 2.000 Kč, podřadil jednání Josefa D-a skutkové podstatě pouhého přestupku podvodu, po stránce subjektivní jen proto,

že si obžalovaný, jak prý i sám doznává, musil jako obchodní příručí býti vědom toho, že svým jednáním firmu poškozuj. Naproti tomu není v rozsudkových důvodech vůbec nastíněno, proč shledal nalézací soud v jednání obžalovaného, jak je zjištěno v rozsudku, jednání lstivé, najmě není v nich zjištěno nic, co by poukázovalo na další nezbytný pojmový znak subjektivní skutkové podstaty podvodu, na úmysl obžalovaného způsobiti oním jednáním firmě škodu. Ve směru tom jest zdůrazniti, že se pachatelův úmysl jiného poškoditi nekryje vždy a za všech okolností s pouhým úmyslem nabýti pro sebe majetkového prospěchu. Je proto zmateční stížnost zásadně v právu, pokud dovozuje, že o podvodu nebylo by lze mluvíti ani, kdyby obžalovaný měl z každé slevy pro sebe nějaký prospěch, a že tím méně je tomu tak v případech, v nichž obžalovaný ze slev jím poskytovaných prospěch vůbec neměl. Bez přímé opory v rozsudku (§ 288 čís. 3 tr. ř.) i ve spisech (prvý odstavec § 258 tr. ř.) usuzuje sice zmateční stížnost dále, že prodej pod nákupní cenou mohl býti i k prospěchu zaměstnavatelky, ať již bylo jeho účelem udržeti zákazníka již získaného, či připoutati zákazníka jiného. Nepřímé opory docházejí tyto její úvahy ve svědeckém údaji Františka H-ého, že obžalování (D. a Z.) mohli sledovati tento cíl, ač to výslovně dovoleno neměli, poněvadž to žádá sama pružnost obchodu, a že mohli slevovati nejen, pokud nešli pod nákupní cenu, nýbrž i tehdy, když to odůvodnili. Není bez významu, že se v důvodech pro rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný Josef Z. pravoplatně zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu, kladený mu za vinu rovněž pro neoprávněné poskytování slev kupujícím, o témž údaji svědka H-ého, vztahujícím se na oba obžalované, praví, že podle něho mohl obžalovaný Z. zásadně poskytovat slevy. Jednání obžalovaného D-a, jak je zjišťuje rozsudek, není však takové, by stačilo k objektivní i subjektivní skutkové podstatě podvodu, neboť nestačí za tohoto stavu věci říci po stránce objektivní bez jakéhokoli bližšího objasnění, že šlo o jednání lstivé, jímž byla firma K. a spol. uvedena v omyl, a omeziti se dále již jen na zjištění škody z jednání skutečně vzniklé, po stránce subjektivní pak zjistiti jen, že si obžalovaný musil býti vědom toho, že oním jednáním firmu poškozuj. Bylo naopak nezbytně nutno zjistiti, že bylo úmyslem D-ovým firmu poškoditi. Na věci nemění nic, praví-li se v rozsudkovém výroku, že obžalovaný poskytoval slevy a přijímal úplatky úmyslně, neboť ani tím není zjištěn jeho úmysl firmu poškoditi. Lze proto přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud tvrdí, uplatňujíc zmateční důvod § 281 čís. 9a) tr. ř., že rozsudek nezjistil a vůbec neodůvodnil ani lstivé předstírání nebo jednání ani uvedení v omyl. Bylo proto zmateční stížnosti Josefa D-a vyhověti a napadený jí výrok rozsudkový zrušiti.

S hlediska důvodu zmatku podle čís. 11 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost Jana S-a, že nalézací soud nepoužil při výměře trestu obžalovaného Jana S-a ustanovení § 265 tr. ř. přes to, že obžalovaný, který byl tímto rozsudkem uznán vinným trestnými činy, spáchanými v době od dubna 1928, byl rozsudkem okresního soudu v Jičíně ze dne 3. srpna 1928 odsouzen pro přestupek urážky na cti, který prý byl podle tvrzení

zmateční stížnosti amnestován. Toto tvrzení není doloženo spisy, neboť z trestního lístku obžalovaného Jana S-a, založeného ve spisech, vychází jen najevo, že byl oním rozsudkem odsouzen pro přestupek podle § 487 tr. zák. podmíněně do vězení na dva dny. Mimo to má námitka zmateční stížnosti v rozsudku jen částečnou oporu, an podle jeho zjištění spáchal obžalovaný Karel S. souzenou krádež, důsledně tudíž i obžalovaný Jan S. podílnictví na ní teprve dne 30. ledna 1929, tedy až po rozsudku okresního soudu v Jičíně ze dne 3. srpna 1928. Krádež, které se dopustil obžalovaný Josef Z. a ohledně níž byl obžalovaný Jan S. rovněž uznán vinným přestupkem podle § 464 tr. zák., byla arci podle rozsudku spáchána již v době od dubna 1928 do února 1929, spadala tudíž z části do doby před vynesením rozsudku ze dne 3. srpna 1928, takže bylo na místě použití aspoň v tomto ohledu předpisu § 265 tr. ř. Zmateční stížnost je však na omylu, vycházejíc z názoru, že zmatek podle čís. 11 § 281 tr. ř. je dán v každém případě, v němž soud nepoužil § 265 tr. ř. přes to, že tu byly jeho zákonné podmínky. Tímto předpisem mělo ovšem býti docíleno shody s hmotněprávními předpisy §§ 34, 35 a 267 tr. zák. a má se podle něho při vyměřování trestu za trestný skutek nově najevo vyšlý vzít přiměřený zřetel na trest uložený vinníkovi dřívějším rozhodnutím tak, by nebyl překročen nejvyšší trest, určený v zákoně na skutek přísněji trestný. Z jednotlivých důvodů zmatečnosti, uvedených pod čís. 11 § 281 tr. ř., mohl by přijít v úvahu jen případ, kde soud vykročil při vyměřování trestu ze své moci trestní, o němž by však mohla býti řeč jen, kdyby úhrn trestů, uložených témuž obžalovanému několika rozsudky bez použití § 265 tr. ř., převyšoval nejvyšší trest určený v zákoně na čin přísněji trestný. Tomu tak nebylo v souzeném případě, v němž celkový trest, uložený obžalovanému oběma rozsudky, (dva dny vězení a jeden měsíc tuhého vězení), nejen nepřevyšuje, nýbrž ani nedosahuje nejvyššího trestu na svobodě v trvání až šesti měsíců, určeného jednak na přestupek podle § 487 tr. zák. předpisem § 493 tr. zák., jednak na přestupek podle § 464 tr. zák. předpisem § 465 (460) tr. zák.

Čís. 3959.

Záruka třetí osoby (pachatelova otce) za obligační nároky na odškodnění nevylučuje skutkovou podstatu zpronevěry ani, byla-li uznána poškozeným za dostatečnou.

(Rozh. ze dne 8. října 1930, Zm I 844/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost popírá důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zpronevěru po objektivní i subjektivní stránce na tom základě,